

พ.ศ. ๒๕๕๑
และจะต้อง
ส่งมอบบัตร
และประสาน
สาธารณสุข
ในนักเรียน
การขยายผล
สารเสพติด
พร้อมทั้ง
การฟอกเงิน
มาตรการ
หนึ่งเป็น
หนังสือ
เป็นเหยื่อ

กระทู้ถามที่ ๐๗๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๔ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง นโยบายการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเตรียมจะเปิดอบรมหลักสูตรการแพทย์แผนไทย เพื่อเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ และมุ่งไปสู่การประกอบอาชีพของผู้ที่ว่างงานในช่วงนี้ การรับสมัครตามหลักสูตรดังกล่าว ต่างจากทุกๆ ครั้ง เนื่องจากมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอกจำนวนมาก เข้าเรียนตามหลักสูตรดังกล่าว สำหรับผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรการแพทย์แผนไทยรุ่นที่ ๑ แบ่งออกเป็น ๒ หลักสูตร คือหลักสูตรเกสัชกรรม (นอกเวลาราชการ) และหลักสูตรเวชกรรม (เฉพาะวันเสาร์ และวันอาทิตย์) หลักสูตรเวชกรรมมีผู้สมัครจำนวน ๑๒๑ คน แยกเป็นชาย ๕๔ คน หญิง ๖๗ คน ประกอบอาชีพพนักงานธุรกิจ รับจ้าง และรับราชการ วุฒิการศึกษาตั้งแต่มัธยม - ปริญญาเอก และมีจำนวนมากที่สุดคือ ปริญญาตรี ส่วนหลักสูตรเกสัชกรรมมีผู้สมัครเป็นชาย ๕๒ คน หญิง ๕๔ คน อาชีพรับราชการ ลูกจ้างบริษัท และธุรกิจส่วนตัว การศึกษาส่วนใหญ่ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี - ปริญญาเอก แสดงว่าการแพทย์แผนไทยกำลังเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางและเป็นความหวังของสาธารณสุขในการแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนทุกระดับ จากเหตุผลดังกล่าวจึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยหรือไม่ ถ้ามีขอทราบรายละเอียด ถ้าไม่มีเพราะเหตุใด และมีแผนงานอย่างไรที่จะกระจายการแพทย์แผนไทยออกไปสู่สถานบริการสาธารณสุข เช่น สถานิออนามัย โรงพยาบาลของรัฐ ฯลฯ
๒. กระทรวงสาธารณสุขจะส่งเสริมบุคคลให้ประกอบอาชีพการแพทย์แผนไทยอย่างไร มีงบประมาณสนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด
๓. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทยอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
เปรมศักดิ์ เพียยุระ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๗๓ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

เรื่อง นโยบายการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข

ข้าพเจ้า นายรักเกียรติ สุขชนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอตอบกระทู้ถาม
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้มีเกียรติ โดยมีกระทู้ถาม ดังนี้

๑. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยหรือไม่ ถ้ามีขอทราบรายละเอียด
ถ้าไม่มีเพราะเหตุใด และมีแผนงานอย่างไรที่จะกระจายการแพทย์แผนไทยออกไปสู่สถานบริการสาธารณสุข
เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาลของรัฐ ฯลฯ

๒. กระทรวงสาธารณสุขจะส่งเสริมบุคคลให้ประกอบอาชีพการแพทย์แผนไทยอย่างไร มีงบประมาณ
สนับสนุนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการส่งเสริมการศึกษาด้านการแพทย์แผนไทยอย่างไร
ขอทราบรายละเอียด

ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

กระทู้ถามที่ ๑

กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยตามนโยบายรัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา
เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ด้านสุขภาพอนามัย (ข้อ ๒.๖.๕) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานด้าน
การแพทย์แผนไทยคือ ข้อ ๓ ว่าด้วยการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านสุขภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากร
ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนโดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์
และสาธารณสุขที่เหมาะสมกับภาคเอกชน รวมทั้งการพัฒนาการแพทย์แผนไทย

ตามแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๕) กระทรวงสาธารณสุขมี
นโยบายการแพทย์แผนไทย ประกอบด้วย

๑. ส่งเสริมการพัฒนาวิชาการ องค์กรความรู้ และระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อยกระดับมาตรฐาน
ทางวิชาการ และพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์แผนไทยให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีความปลอดภัย
และมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

๒. ยกระดับมาตรฐานการผลิตและพัฒนานุเคราะห์ทางการแพทย์แผนไทยให้มีจำนวนเพียงพอ
และได้คุณภาพมาตรฐานควบคู่ไปกับการส่งเสริมความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อการแพทย์แผนไทยใน
หมู่บุคลากรการแพทย์แผนปัจจุบัน

๓. ส่งเสริมและขยายบทบาทของบริการการแพทย์แผนไทยในระบบสาธารณสุขแห่งชาติให้ชัดเจน ทั้งโดยการพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยที่มีอยู่และการผสมผสานเข้าในระบบบริการสาธารณสุขของรัฐตลอดจนการส่งเสริมการใช้ในระดับสาธารณสุขมูลฐาน

๔. เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในองค์กรและระบบบริหารจัดการ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินงานพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้มีความชัดเจนเป็นระบบครบวงจร รวมทั้งขยายบทบาทของหน่วยงานต่างๆ ให้มีการดำเนินงานพัฒนาในเชิงรุกมากขึ้น

๕. ยกกระดับมาตรฐานของสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทยให้มีคุณภาพ และจัดระบบการให้บริการการแพทย์แผนไทยให้มีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบที่ชัดเจน รวมทั้งพัฒนารูปแบบการผสมผสานการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการของรัฐ

๖. สนับสนุนให้มีการนำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทย เพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงการแพทย์แผนไทยให้เหมาะสมกับสมัยอยู่เสมอ

๗. ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่จะช่วยลดอุปสรรคและมีส่วนเสริมต่อกาพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีแผนงานที่กระจายการแพทย์แผนไทยออกไปสู่สถานบริการสาธารณสุข โดยมีเป้าหมายในการพัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทย ในแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. ประชาชนมีครอบครัวที่อบอุ่นด้วยวิถีชีวิตแบบไทย และการพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ด้วยภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น

๒. สถานบริการสาธารณสุขของรัฐและเอกชนมีบริการการแพทย์แผนไทยที่ได้มาตรฐานและเป็นทางเลือกในการให้บริการอุตสาหกรรมยาสมุนไพรและอาหารธรรมชาติ ได้รับการพัฒนาจนเป็นระบบครบวงจรได้มาตรฐานสากลและลดการนำเข้ายาและผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ในด้านการกระจายงานด้านการแพทย์แผนไทยในระบบสาธารณสุขของรัฐโดย

๑. การผสมผสานการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยในระบบสาธารณสุขของรัฐทุกระดับเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพราะบุคลากรด้านสาธารณสุขมีความรู้พื้นฐานทางการแพทย์แผนไทย โดยระบบการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรฝึกอบรมหลังปริญญา การส่งเสริมแพทย์ให้เรียนการแพทย์แผนไทยโดยใช้ระบบให้อนุมัติบัตรจากแพทยสภา การจัดหลักสูตรต่อเนื่องให้บุคลากร

เช่น เกษัชกร พยาบาล นักวิชาการสาขาต่างๆ ให้ศึกษาเพิ่มเติม เมื่อบุคลากรเหล่านี้จบหลักสูตรไปแล้ว สามารถประยุกต์ความรู้ นำไปใช้ผสมผสานกับระบบบริการสาธารณสุขปัจจุบันได้ การพัฒนาเช่นนี้ จะเป็นแนวทางส่งเสริมการให้บริการการแพทย์แผนไทยและยาสมุนไพรได้มากขึ้น

๒. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากส่วนภูมิภาค ในรูปแบบการกระจายอำนาจการกระจายงบประมาณนั้นจะต้องให้ความสำคัญแก่หน่วยงานในภูมิภาคที่มีอยู่แล้ว โดยมีต้องสร้างหน่วยงานใหม่ โดยใช้หลักจิวแต่แจ้ว เน้นกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่สนใจก่อน โดยให้การสนับสนุนทุกด้านทั้งด้านวิชาการ การบริหาร งบประมาณความคล่องตัวในการประสานงานโดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานการแพทย์แผนไทย ภายใต้งานที่สังกัดเพื่อประสานงานการแพทย์แผนไทย ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกันทั้งภาครัฐ และเอกชน ตั้งแต่การจัดทำแผนการฟื้นฟูการแพทย์พื้นบ้าน การให้บริการ การฝึกอบรม และการพัฒนา วัตถุดิบ สมุนไพรเพื่อใช้เป็นยา การสร้างเครือข่ายการทำงานเช่นนี้จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะการเน้นที่ความพร้อมของพื้นที่และความพร้อมขององค์กร จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ไม่สูญเสียงบประมาณโดยไม่จำเป็น และไม่ต้องขึ้นกับหน่วยงานที่ขาดความกระตือรือร้น การมีกลยุทธ์ ให้ภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาและการให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันจะมีผลดี เพราะจะทำให้งานพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ เมื่อภาพรวมของแผนออกมาชัดเจนก็จะสามารถ แยกแยะได้ว่างบประมาณภาครัฐควรเป็นอย่างไร และงบประมาณของรัฐบาลที่สนับสนุนภาคเอกชน ควรเป็นอย่างไร ทำให้มีการตรวจสอบงบประมาณได้อย่างจริงจังและภาครัฐสามารถเป็นพี่เลี้ยงของ ภาคเอกชนได้

กระทู้ถามที่ ๒

กระทรวงสาธารณสุขส่งเสริมให้บุคคลใช้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว เน้นการใช้ประโยชน์ในงานสาธารณสุขมูลฐาน ให้ประชาชนสามารถป้องกันและส่งเสริมสุขภาพอนามัยตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยอาศัยภูมิปัญญาพื้นบ้านไทยและ ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นทาง่าย ราคาถูก รวมทั้งเป็นการปลูกฝังให้มีความมั่นใจในตนเอง ในการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน และการรักษาตนเองในโรคง่ายๆ เช่น การใช้สมุนไพร การอบไอน้ำด้วยสมุนไพร การประคบ การนวดเพื่อคลายเครียด นวดแก้ปวดเมื่อย ซึ่งการพึ่งตนเอง ทั้งในระดับครอบครัว และ ชุมชน ซึ่งหมอไทย ยาไทยเคยเป็นที่พึ่งในหมู่บ้านมีการช่วยเหลือกันแบบ “ยาของหมอวาน” ซึ่งปัจจุบันพบว่าหมอยาพื้นบ้านอยู่เป็นจำนวนมาก เฉลี่ย ๑-๓ คนต่อหมู่บ้าน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ ชุมชนได้ กระทรวงสาธารณสุขได้จัดสัมมนา อบรมหมอพื้นบ้านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับหมอพื้นบ้านที่ กระจายอยู่ทั่วไป ได้นำประโยชน์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในเรื่องการพัฒนาการแพทย์แผนไทย เน้นมติในการพึ่งตนเอง โดยเน้นชุมชนเป็นหลัก ดังสรุปได้ดังนี้

๑. ใช้ในงานสาธารณสุขมูลฐาน เป็นการพึ่งตนเอง ด้านสุขภาพอนามัย ส่งเสริม ป้องกัน สุขภาพอนามัย ด้วยทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น หาง่ายราคาถูก และช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในชุมชน

๒. ผสมผสานในระบบสาธารณสุข โดยโรงพยาบาลของรัฐบาล จัดให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยโดยแยกเป็นเครือข่าย มีลูกจ้างชั่วคราวประมาณ ๔๐๐ คน

๓. สำหรับภาคเอกชน กระทรวงสาธารณสุข โดยกองควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้ให้การสนับสนุนให้มีการขอสอบขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทุกปีมีผู้ขอสอบทั้งหมดปีละประมาณ ๑,๒๐๐ คน สอบได้ประมาณ ๒๑๕ คนต่อปี แยกเป็น

- สาขาเวชกรรม ประมาณ ๖๖ คนต่อปี
- สาขาเภสัชกรรม ประมาณ ๑๕๐ คนต่อปี
- สาขาผดุงครรภ์ ประมาณ ๑๓ คนต่อปี

โดยกองควบคุมการประกอบโรคศิลปะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการสอบแต่ละปี แต่ได้ดำเนินการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้สอบ ๒๒๐ บาทต่อคน เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสอบ

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันการแพทย์แผนไทยตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑ ทุกกิจกรรมดังนี้

- ปีงบประมาณ ๒๕๓๗ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งหมด ๒๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งหมด ๑๖,๑๓๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งหมด ๓๐,๒๓๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๔๐ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งหมด ๕๐,๒๕๐,๐๐๐ บาท
- ปีงบประมาณ ๒๕๔๑ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งหมด ๔๔,๗๑๐,๐๐๐ บาท

ซึ่งงบประมาณดังกล่าวส่วนกลางได้นำมาเพื่อการพัฒนาบุคลากรประมาณ ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ต่อปีและส่วนภูมิภาคได้จัดอบรมพื้นฐานด้านการแพทย์แผนไทยแก่บุคลากรประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี อย่างไรก็ตามงบประมาณที่สถาบันการแพทย์แผนไทยได้รับในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๕ ของการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แนวอื่นที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ ๘

กระทู้ถามที่ ๓

กระทรวงสาธารณสุขโดยสถาบันการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์ เป็นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทย โดยการส่งเสริมด้านการศึกษา ร่วมกับหลายหน่วยงานดังต่อไปนี้

๑. จัดทำหลักสูตรการแพทย์แผนไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ประเภทวิชาการแพทย์แผนไทย ร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทรวง ศึกษาธิการ

๒. จัดทำหลักสูตรการแพทย์แผนไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร่วมกับ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๓. จัดทำหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

๔. จัดทำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง ๒ ปี วิชาเอกการแพทย์แผนไทย สาขา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

๕. จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง สาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาแนวคิดการแพทย์ แผนไทย ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖. สนับสนุนภาคเอกชน ได้แก่ โรงเรียนอายุรเวทวิทยาลัย (ชีวโกมารภักจ) ในการผลิตบุคลากร

- ผลิตบุคลากรแพทย์แผนโบราณประยุกต์ (๓ ปี) จำนวน ๓๐ คนต่อปี

- ร่วมผลิตแพทย์แผนไทยประยุกต์ (๒ ปี) จำนวน ๕๐ คนต่อปี

- สนับสนุน NGO โดยกองควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ให้โรงเรียนอายุรเวทวิทยาลัย

ตั้งแต่ปี ๒๕๓๕-๒๕๕๑ มีรายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ ๒๕๓๕ สนับสนุน จำนวน ๑.๒๖๒ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๓๖ สนับสนุน จำนวน ๑.๐๗๗ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๓๗ สนับสนุน จำนวน ๐.๔๕๐ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๓๘ สนับสนุน จำนวน ๐.๖๗๐ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ สนับสนุน จำนวน ๑.๔๕๕ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๔๐ สนับสนุน จำนวน ๑.๖๐๐ ล้านบาท

ปีงบประมาณ ๒๕๔๑ สนับสนุน จำนวน ๐.๘๐๐ ล้านบาท

ซึ่งหากมีการผลักดันให้หน่วยงานราชการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยต่างๆ ช่วยรับไปดำเนินการอย่างจริงจัง จึงจะทำให้งานพัฒนาบุคลากรแพทย์แผนไทยบรรลุตามเป้าหมาย

กระทรวงสาธารณสุข ต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกผู้มีความสนใจและความสำคัญ ในเรื่องนโยบายการแพทย์แผนไทยของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขจะส่งเสริมและ ขยายบทบาทของบริการการแพทย์แผนไทยในระบบสาธารณสุขแห่งชาติให้ชัดเจน และพัฒนาระบบบริการ ทางการแพทย์แผนไทยให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ต่อไป